

Visca
la República!

EL POBLE

Visca
Catalunya!

ANY I

NÚM. 12

SABADELL, DIJOUS 14 D'ABRIL 1932

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: C. SANT PERE, 31 - TELÈFON 2333 - IMPREMTA: RAMBLA DE LA REPÚBLICA, 65
NÚMERO SOLT: 10 CTS.

LA CORRESPONDÈNCIA AL DIRECTOR

La Ciutat de Sabadell i el primer aniversari de la República

El primer any

La República ja té un any. ¿Què és un any en la vida dels pobles? Res. El que compta és la feina dels homes, i la densa i extensa labor que s'ha portat a terme en aquest trescents seixanta cinc dies d'existència republicana, és una labor que té pocs exemples històrics.

La República, com a veritable fet polític determinat i consolidat, té els seus amics incondicionals i els seus adversaris acèrrims. I aquests enemics que cada dia es situen dins l'ala dreta més inoperant i més estèril per manca d'ambient popular, hauran vist, no sense sorpresa, la manca d'un Pavia que vingués a destruir, espasa en mà, el Poder de l'Estat que representa el Parlament. Hom creia, amb adorable ingenuïtat, que la història tindria el plaer de repetir-se. I la història no ha pogut fer responsable cap home del gest d'aquell general, pel sol fet que els Pavies, avui, ja no tenen cap esfera d'acció. El Poder civil els ha sotmès a silenci.

La República ja no caurà, ja no pot caure. No és sols la Constitució que li fa de suport, són els republicans que li fem de cuirassa, i la seva millor arma de defensa són les noves lleis que instaura, que modificaran sensiblement tota l'estructura peninsular, la seva manera d'ésser, la renovació del medi adulterat per tants anys d'absolutisme, per les d'ingerències dictatorials.

En aquest any han passat fets d'una importància cabdal. S'opera una transformació lenta que alguns voldrien precipitar desmesuradament, altres frenar la perquè les conseqüències fossin més suaus. Tots aquests parers discordants i contradictoris, són indicis que la transformació que prové del nou règim s'efectua enèrgicament i decidida. Si no existís aquesta mena d'oposició que es polaritzen en dos extrems, no creuríem amb la virtualitat de la República, no pensariem en celebrar el seu segon aniversari ara que totjust ens trobem en el primer. Sense l'estímul de les posicions, sense els crits sincers o apassionats de la crítica, totes les obres són mortes, sucides de la pròpia satisfacció.

Si la República té enemics, no pot ésser víctima d'ella mateixa, perquè seguirà un camí de perfecció i no de malmetre'n el veritable sentit, que és raó de la seva existència. Podem, doncs, comptar els seus anys a despit dels que la troben feble, a despit dels que la troben exagerada. Pels veritables republicans, no cal valoritzar-la pels seus actes, per les seves obres, i aquestes obres tenen la transcendència de llargs anys de revolució quieta i pacífica que culminà en l'esclat del 14 d'abril d'ara fa un any.

Historial de la proclamació de la República a Sabadell

El triomf esclatant que en les eleccions municipals del 12 d'abril, obtingueren els partits d'esquerra, coaligats, a Sabadell, fou un motiu transcendentalment històric, com a la resta de Catalunya i de la península, per a l'esclat del moviment revolucionari que va portar la fugida del darrer Borbó. Sabadell, com en totes les ciutats, l'esperit de provocar el canvi de règim, fos de la manera que aconsellessin les circumstàncies, es desbordava pels àmbits locals.

Hom esperava... Hom estava alerta... L'ambient popular no podia reprimir la impaciència. I pasà el dilluns, i vingué el dimarts, dia 14, en el qual, a les tres de la tarda, es reberen les primeres notícies d'haver-se proclamat a Barcelona la República Catalana per En Francesc Macià.

Els qui es trobaven en el local

del Círcol Republicà Federal, primers en rebre la nova, no pogueren estar-se de contribuir al fet revolucionari, i acudiren tot seguit, emportats d'un frenètic entusiasme a apoderar-se de la casa de la Ciutat, i començaren immediatament a destruir en flames totes les imatges i efigies del rei que aleshores començava a pertànyer a la categoria dels ex.

A quarts de quatre de la tarda arribaren a la Plaça de Pi i Margall els regidors elegits el diumenge darrer, els quals penetraren a l'edifici comunal per a constituir-se en Ajuntament. Poc després s'endomassà la balconada principal amb la bandera republicana i amb un domàs en el qual hi havia escrit "Visca la República". Des del balcó, el regidor Jaume Ninet, en nom dels regidors republicans sabadellencs es dirigí al poble congregat a la plaça,

proclamant la República a Sabadell, amb un parlament entusiàstic en el qual reclamà la col·laboració dels ciutadans per a garantir el nou règim. Una llarga ovació coronà les vibrants paraules del nostre amic, i el parlament fou subratllat amb el cant enèrgic de "La Marsellesa".

I entremig de visques i d'aplaudiments s'acabà de destruir les darreres romanalles de l'ex-rei Alfons amb una joia indescriptible. El tirà era ja caigut per sempre més.

Aleshores es formà una manifestació que presidia una bandera republicana, la qual recorregué els principals carrers de la ciutat. Es recercaren les banderes monàrquiques dels diversos edificis públics, així com els retrats de la família ex-reial, de tot el qual se'n feia un foc de reparador escarni.

La manifestació era engruixida pels obrers que abandonaven el treball. La parització de les fàbriques era completa, perquè les que treballaven eren invitades a plegar, la qual cosa feien de seguida. Un fet desagradable sorgí quan s'intentà paritzar els treballs de la fàbrica Duran (a) Pissit, en el qual lloc, el porter, d'antecedents carlins, oposà resistència als obrers i disparà la pistola ferint lleument un obrer. El causant del succés fou detingut i censurada durament la seva conducta.

Els regidors republicans feren hissar les banderes republicana i catalana als pals de la Casa de la Ciutat, i la Corporació recent nomenada es va constituir al Consistori per a declarar-se en Ajuntament provisional. El nostre amic, ciutadà Tintó, com a regidor que obtingué major nombre de vots, presidí l'acte i demanà als nous consellers de designar l'Alcalde de Sabadell.

Per unanimitat fou proclamat Alcalde de la ciutat el ciutadà En Salvador Ribé, encara actual Alcalde, a satisfacció de la immensa majoria de ciutadans de Sabadell, el qual passà a ocupar la presidència després de preguntar per dues vegades a la gran gernació reunida a la casa de la ciutat, si algú es mostrava contrari a la tal designació.

En Salvador Ribé, s'oferí els seus companys de consistori i al poble que l'havia designat, per albé de la República, que defensaria amb la seva vida. Demanà que fos nomenat també el primer tinent de Alcalde, amb el qual farien una sola persona, i fou designat per unanimitat el ciutadà Jaume Ninet que havia estat qui proclamà des del balcó principal la República a Sabadell.

Reunit sota aquestes presidències, aleshores, el Consistori, es prengueren les primeres mesures per assegurar l'ordre i la pau a la ciutat, enviant-se a tal fi comissions a Telèfons i Telègrafs, als Bancs, a la

Caixa d'Estalvis, a Correus, i als altres edificis públics.

L'Ajuntament provisional de la ciutat, quedà constituït pels regidors de la coalició republicana elegits el diumenge 12 d'abril, pels ciutadans següents:

Alcalde President. — Salvador Ribé García; Regidors: Isidre Crusafont Domenech, Antoni Rubies Portella, Jeroni Farré Colomina,

Joan Mora Adsarà, Pere Mampel Martí, Francesc Camps Puig, Joan Valls Vidal, Magí Marcé Segarra, Emili Tintó, Josep Soley Vallhonrat, Josep Vilanova Reig, Josep Solà, Joan Baulenes Mañosa, Jaume Ninet Vallhonrat, Joan Morral Plegri, Francesc Pascual Sallent, Marc Obach, Marcel·lí Elias Paloma, Joan Balart Armengol i Sebastià Boix.



A instàncies del poble congregat a Casa de la Ciutat, s'acordà desarmar el Sometent. Aquesta tasca fou lenta i laboriosa en la qual hi intervingueren els obrers, els representants dels quals arengaren la multitud fent-los conèixer l'acord. En principi, els dels Sometent resistiren a entregar les armes, però després de l'enèrgica intervenció del ciutadà Ribé, com Alcalde de la ciutat, la resistència fou vençuda, i amb camions del servei de neteja del Municipi, es traslladà tot l'arsenal d'armes que guardava el Sometent en el seu domicili, per a ésser retingut en l'edifici comunal, per la qual tasca s'oferí un cordó de ciutadans que les transportaren al primer pis del Municipi.

Les armes dels sometentistes foren recollides a l'endemà, pel matí poble, als domicilis corresponents.

Entretant quedà redactat el primer bàndol que signava l'Alcalde republicà de Sabadell. Immediatament fou imprès i fixat a les cantonades. Aquest bàndol deia així:

"Ciutadans: Aquesta tarda eis regidors republicans elegits pel poble el darrer diumenge, tal com han fet els altres Ajuntaments de la península, han pres possessió provisionalment de llurs càrrecs, proclamant immediatament la República a la nostra ciutat.

En aquest moments històrics, de manem el concurs de tots els ciutadans per a fer efectiva dins el major ordre i serenitat, l'afirmació del nou règim.

Sabeu, doncs, que la nostra ciutat no està desemparada, i que ve-

llarem pel seu prestigi fent ús de les atribucions que tots vosaltres ens haveu donat.

Seguirem comunicant-nos amb vosaltres, per successius bàndols.

Visca la República!

Sabadell, 14 d'abril de 1931 — L'Alcalde provisional, Salvador Ribé".

Des d'aquest moment les manifestacions populars foren ininterrompudes. A la plaça de Pi i Margall hi hagué tota la tarda i al vespre fins ben entrada la nit, una gran multitud estacionada que no cessava d'aplaudir i de cantar la Marsellesa. Pels carrers les manifestacions d'entusiasme es succeïren incessantment. La làpida de Pi i Margall, il·luminada com a homenatge a l'home que tant havia treballat per l'adveniment de la República, fou il·luminada, el que provocà llargs aplaudiments i visques. Les banderes republicanes onejaven arreu, i l'entusiasme popular i les grans manifestacions de simpatia que tingueren lloc al vespre d'aquest primer dia de la República, culminaren amb els cants de "La Marsellesa" que l'entitat coral "La Industrial" feu sentir pels carrers de nostra ciutat, i en les entitats republicanes, el qual himne fou rebut amb aclamacions delirants.

També l'Orfeo de Sabadell, que, per ésser dia d'assaig, es trobaven els seus components en el local de la plaça de Pi i Margall, participà de l'entusiasme popular i cantà "La Marsellesa", "El cant de la Senyera" i "Els Segadors" davant la làpida de Pi i Margall, i els cantaires